

Sygn. akt III UK 13/08

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. K.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
o objęcie ubezpieczeniem społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lipca 2008 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 11 października 2007 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 31 stycznia 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że wnioskodawca M. K. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlega ubezpieczeniu społecznemu od dnia 30 grudnia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. oraz ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i

wypadkowemu od dnia 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2004 r.

Wyrokiem z dnia 11 października 2007 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 lutego 2007 r. zmieniającego zaskarżoną decyzję organu rentowego i ustalającego, że M. K. nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 30 grudnia 1991 r. do 1 sierpnia 1995 r. (pkt I) oraz w pozostałym zakresie oddalającego odwołanie (pkt II).

Sąd drugiej instancji podzielił podstawy faktyczną i podstawę prawną zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego, które przedstawiają się następująco.

Wnioskodawca od 1975 r. prowadzi gospodarstwo rolne. Z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 2004 r. W dniu 3 grudnia 1991 r. został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Gminy w Ł. jako prowadzący działalność pod nazwą Firma Handlowa „C.” Export – Import – Pośrednictwo. Z dniem 1 grudnia 2005 r. wpis wnioskodawcy został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej. W latach 1991 – 1994 w Urzędzie Skarbowym brak jest informacji o przychodach wnioskodawcy z tytułu prowadzonej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej. Dopiero od sierpnia 1995 r. w księdze przychodów i rozchodów są pierwsze dane odnośnie jego przychodów z prowadzonej działalności. Od sierpnia 1995 r. do końca 2004 roku wnioskodawca prowadził faktycznie działalność gospodarczą zgodnie z wpisem do ewidencji działalności gospodarczej – w tym okresie wykonywał czynności należące do zakresu działalności i zachowywał gotowość do jej prowadzenia poszukując nowych kontrahentów, uzyskiwał przychody z tej działalności i rozliczał się z Urzędem Skarbowym.

W odrębnej sprawie decyzją z dnia 28 czerwca 2004 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawcy od dnia 30 grudnia 1991 r. Prawomocnym wyrokiem z dnia 29 grudnia 2004 r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji KRUS.

Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że wnioskodawca, który zgłosił prowadzenie działalności gospodarczej już w dniu 30 grudnia 1991 r., faktycznie podjął jej prowadzenie dopiero w sierpniu 1995 r. i od tego czasu nieprzerwanie kontynuował ją aż do zakończenia z dniem wykreślenia wpisu z ewidencji działalności gospodarczej. Wobec tego wnioskodawca z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej: w okresie od 2 sierpnia 1995 r. do 31 grudnia 1998 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz.U. z 1989 r. Nr 46, poz. 250 ze zm.), a w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2004 r. ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 137, poz. 887 ze zm.) – art. 13 pkt 4 tej ustawy.

Sądy nie rozpoznawały kwestii podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników, gdyż została ona prawomocnie rozstrzygnięta w odrębnej sprawie.

W skardze kasacyjnej wniesionej od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego skarżący M. K. wniósł o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, a także o zasądzenie od strony przeciwnej na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu według norm przepisanych. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, w ramach której skarżący zarzucił naruszenie art. 1 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (Dz.U. z 1989 r., Nr 46, poz. 250 ze zm.) polegające na błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu w stanie faktycznym sprawy skutkujące uznaniem, że wnioskodawca podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 2 sierpnia 1995 r. do 31 grudnia 2004 r. pomimo, że w tym czasie nie podjął tej działalności w rozumieniu powołanych przepisów, a ponadto w tym okresie opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników, a następnie dokonał wyboru tego ubezpieczenia, któremu nieprzerwanie we wskazanym okresie podlegał.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozważając podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty naruszenia przepisów art. 1 ust. 1 pkt 1 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin Sąd Najwyższy stwierdził, że opierają się one na niedopuszczalnej subsumpcji wskazanych przepisów prawa materialnego pod fakty, a raczej twierdzenia skarżącego o okolicznościach faktycznych, które nie zostały potwierdzone w podstawie faktycznej zaskarżonego wyroku. Skonstruowanie zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego tylko pozornie odnosi się do wykładni i zastosowania tych przepisów. W rzeczywistości zaś przedstawiona w uzasadnieniu tych zarzutów argumentacja sprowadza się do zakwestionowania podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku oraz do podstawienia pod wskazane przepisy faktów odmiennych od tych, które stanowią podstawę zaskarżonego wyroku. Bezzasadność takiego kwestionowania podstawy prawnej wyroku jest oczywista, skoro w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z wiążącej Sąd Najwyższy – stosownie do art. 398¹³ § 2 k.p.c. – podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego wynika, że skarżący (wnioskodawca) podjął prowadzenie określonej działalności gospodarczej, że działalność tę odpowiednio zarejestrował i prowadził ją aż do dnia, w którym wystąpił o jej wykreślenie z odpowiedniego wpisu. Ustalenie to opiera się na wyjaśnieniu faktów w zakresie wykonywania przez ubezpieczonego prowadzonej działalności gospodarczej w sposób nieprzerwany z uwzględnieniem faktów gotowości do świadczenia wykonywanych usług, przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej i rozliczania się z Urzędem Skarbowym.

W świetle przedstawionych ustaleń nie budzi wątpliwości prawidłowość zastosowania przez Sąd art. 1 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18

grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin, zgodnie z którymi obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu podlegają osoby fizyczne prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej (art. 1 ust. 1 pkt 1) oraz, że obowiązek ubezpieczenia powstaje z dniem rozpoczęcia działalności rodzącej obowiązek ubezpieczenia, a ustaje z dniem, w którym nastąpiło zaprzestanie działalności (art. 3 ust. 1).

Twierdzenia skarżącego, że opłacał on składki na ubezpieczenie społeczne rolników, a następnie dokonał wyboru tego ubezpieczenia, któremu nieprzerwanie we wskazanym okresie podlegał są sprzeczne z podstawami zaskarżonego wyroku, z których wynika, że w odrębnym postępowaniu zostało prawomocnie stwierdzone ustanie z dniem 30 grudnia 1991 r. ubezpieczenia społecznego rolników ze względu na podleganie przez skarżącego ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników – Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.). Zagadnienie postawione przez skarżącego w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) dotyczące potrzeby wykładni art. 365 § 1 k.p.c. zostało oderwane od podstaw skargi kasacyjnej. Zgodnie zaś z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Skarga kasacyjna nie zawiera w ramach podstawy naruszenia przepisów prawa procesowego zarzutu naruszenia art. 365 § 1 k.p.c.

Z przedstawionych względów, stosownie do art. 398¹⁴ k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.